

Korralik kujundus

Järgnev värvitud taustaga tekstikärbe on näide korralikust tekstikujundusest.

Algul mõned reeglid, mida tuleb järgida teksti tippimisel. Kirjavahemärgi ette ei tipita tühikut, vaid tühik tipitakse märgi järele. Sisestus- ehk **Enter**-klahv tähistab lõigu lõppu, niisiis kasutatakse seda lõigus vaid üks kord ja nimelt lõigu lõpetamiseks. Paneme tähele, et kursor hüppab ise järgmisele reale, kui tippimisjärg läheneb tekstivälja äärelle. Niisiis reavahetuseks me teksti tippimisel **Enter**-klahvi ei kasuta.

Siinses näites ei kasutata lõikude eraldamiseks vahet, vaid **taandridu** (esireataanet; taandatakse lõigu esimene rida ja taande suurus määratakse aknast **Lõik**). Mõned kujundajad ei tarvita alajaotuse **esimeses lõigus taandrida**, sest see lõik eristub teistest niigi – siin on küsimus kujundaja stiilis.

Tekstiread on joondatud vasakule. Muidugi võib tarvitada ka näiteks rööpjoondamist (mõlemale servale joondamist), ent ühe dokumendi piires tuleb ikka ühtset stiili järgida.

Pealkirjad eristuvad ülejäänud tekstist teise ja paksema kirja poolest. Pealkirja ei eraldata järgnevast ja eelnevast tekstist mitte tühja reaga **Enter**-klahvi kasutades, vaid pealkirja käsitleme lõiguna ning määrame aknast **Lõik** vahe pärast ja enne lõiku. Miks? Sest tühja rida kasutades on raske saada erinevaid vahesid enne ja pärast pealkirja, kuid pealkiri kuulub ju järgneva teksti juurde ja seda rõhutab väiksem vahe. Ja veel – pikema kirjatöö puhul kasutame töö kiiruse huvides tekstiosade kujunduslaadide määramiseks menüüpiirkonnas **Avaleht** → **Laadid** paiknevaid klahve. Mõistliku ja isikupärase kujunduslaadi määramiseks neile klahvidele kasutame aga aknaid **Lõik** ning **Aärised ja varjustus** s.t neid aknaid, mida selle kursuse käigus kasutama õpime.

Piirkonnas **Laadid** paiknevate klahvide abil saame hiljem vajadusel ühest kohast muuta kõigi sarnaste tekstiosade kujunduslaade. Näiteks kui kasutame teksti koostamisel pealkirjade eraldamiseks eelnevast tekstist 18 punktilist vahet ja hiljem osutub sobivamaks 24 punktiline vahe, saame kõigile pealkirjadele eelnevad vahed suurendada vastava klahvi sisu muutes. Jäägu aga klahvide kasutamine ja ümberprogrammeerimine edasijõudnute osaks.

Ahven

Ahven võib kasvada 3,5 kg raskuseks ja 50 cm pikkuseks ning elada kuni 20...25 aastaseks.

Ahvena värvus varieerub väga laias ulatuses ja sõltub otseselt tema elupaiga omapäras. Nii võib liivase põhjaga kivide- ja vähese taimestikuga meres olla ahven kahvatukollase põhitoniga, samal ajal on üldtuntud rabaahvena praktiliselt mustjaspruun põhivärvus. Kõige kontrastsemad on taimestikurikkas tumeda põhjaga veekogus elavate ahvenate värvid: keha on tal siis tavaliselt värvunud kollakasroheliseks, tumedalt seljalt saavad alguse külgedel kontrastselt eristuvad tumedad ristitriibud, seljauime esiosa on hallikas, tagumine osa rohekas, rinnauimed on kollasetoonilised, kõhu- ja pärakuuimed ereoranžist kuni punaseni.

Haug

Haugil on nooljas natuke külgedel lamenenud keha. Seljauim keha tagapool suurendab saba tõukepinda, mis võimaldab välgkiireid kohaltsööste saagi haaramiseks. Suhteliselt suurel peal on pardi nokka meenutav suu, millel on tahapoole kaldu olevad hambad.

Värvus sõltub keskkonnast, keha on selja pealt tavaliselt rohekas-sinakas, mis muutub külgedel üha heledamaks, kõhualune on valge. Haugi tavaline suurus on 50–100 cm, harvem kuni 150 cm ja kaal kuni 25 kg. Vangistuses võib elada kuni 30 aasta vanuseks.

Kalade alammõõdud

Põhiliste kalade vähim lubatud pikkus on toodud järgnevas tabelis. Mõõta võib kahte moodi, ka ninamiku tipust (suu suletud) kuni sabauime keskmiste kiirte alguseni (l) või sabauime lõpuni (L). Kala loetakse mõõduliseks siis, kui üks neist ulatub vähemalt alammõõduni.

Tabel. Kalade mõõdud.

Kalaliik	Veeala, kus alammõõt kehtib	l, cm	L, cm
Lõhe	Jõgedes	55	60
Säinas	Meres ja sinna suubuvates jõgedes	32	38
Linask		25	30
Koha	Meres ja sinna suubuvates jõgedes	38	44

Veeala on määratud juhul, kui alammõõt on veealade lõikes erinev või kehtib ainult teatud veealal. Alammõõdud ei kehti räime, kilu, meritindi, tursa, kammelja, tasta ja merilesta püügil lihtkäsiõngega.

Tabelit kasutame andmete korrastatud paigutamiseks, et lugeja saaks neist parema ülevaate. Tabelis eristame tabeli pead (enamasti on selleks esimene rida), mis sisaldab veergude pealkirju. Mõnikord on teistsuguse (enamasti jämedama) joonega esile tõstetud ka mõned read (näiteks veergudes olevate suuruste summa) või lahtrid. Siinses tabelis on pea eraldatud ülejäänud tabelist topeltjoonega. Joonte valimiseks ja paigutamiseks kasutame akent **Äärised ja varjustus**. Samast aknast leitavad protseduurid sobivad ka näiteks teksti lõigu esiletõstmiseks raami ja taustavärviga.

Paneme veel tähele, et tabeli peas on kasutatud muust tabelist eristamiseks paksu kirja. Et aga sama suur kiri paksuna mõjub visuaalselt suuremana, siis on tabeli pea kiri 2 punkti väiksem, seega 10 p ülejäänud teksti 12 p asemel.